

Program polityczny nacjonalistycznego i antysemitycznego ruchu politycznego Action Française, 1908 r.

REPUBLIKA JEST ZŁEM.

Republika to rządy Żydów – Żydów zdrajców [...] jak Dreyfus¹, Żydów złodziei [...], Żydów demoralizatorów ludu i prześladowców religii katolickiej [...].

Republika to rządy protestanckich pedagogów importujących z Niemiec, Anglii i Szwajcarii system nauczania, który oglupia i dezorientuje umysły młodych Francuzów. Republika to rządy masonów nienawidzących Kościoła i jedno zamilowanie wykazujących – do synekur² i finansów publicznych. [...]

Republika to rządy tych cudzoziemców mniej lub bardziej naturalizowanych [...]. Zagarniają ziemię Francji, wydzierają ludziom pracy krwi francuskiej ich godziwą zapłatę, przegłosowują ustawy, które rujnują przemysł, zmuszają kapitały do ucieczki za granicę i oddają nasze zasoby w służbę Edwarda VII³ bądź Wilhelma II⁴. [...]

Lecz rząd królewski jest [...] jedynym, który może, zachowując porządek, zapewnić nam te same postępy społeczne, których dokonały monarchie sąsiednie, a także dodać do tego wszystko, co bogactwo i geniusz naszej rasy pozwalają przewidzieć i zrealizować. Tylko monarchia może protegować, organizować i solidnie umacniać klasę robotniczą, tak jak dawniej wzmocniła burżuazję. Tylko ona może zapewnić naszym miastom i prowincjom te wolności i przywileje, których wymaga ich dobrobyt. Tylko ona może pogodzić wszystkich Francuzów i zjednoczyć ich przeciw ich wrogom zewnętrznym i wewnętrznym.

¹ Alfred Dreyfus (czyt. drefis) – francuski oficer pochodzenia żydowskiego oskarżony o szpiegostwo na rzecz Niemiec po wojnie francusko-pruskiej, walka o jego niewinność stała się zarzewiem ostrych sporów politycznych we Francji na przełomie XIX i XX w.

² synekura – dobrze płatne stanowisko niewymagające wielkiego wysiłku ani zaangażowania

³ Edward VII – król Wielkiej Brytanii w latach 1901–1910

⁴ Wilhelm II – cesarz Niemiec w latach 1888–1918

Wiek XIX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa: WN PWN, 1998, s. 337–338.

Praca z tekstem

1. Zbierz w innych źródłach wiedzy informacje o Action Française. Sporządź krótką notatkę na temat tego ruchu.
2. Przedstaw główne założenia programowe Action Française.
3. Określ, jakie cechy przypisują działacze Action Française monarchii.
4. Wyjaśnij, w jaki sposób działacze Action Française chcieliby połączyć istnienie monarchii i wyniesienie klasy robotniczej.
5. Wyjaśnij, na czym polegał szowinizm zawarty w programie ruchu i przeciwko jakim narodom był wymierzony.
6. Określ, jakich wrogów wewnętrznych i zewnętrznych mieli na myśli działacze Action Française.